

Ett undersökande tillvägagångssätt - vägen till förbättring på Roslättsskolan.

Helena Havrup, Ann-Kristin Carlsson & Linn Tilly, Svedala kommun

Nyckelord: Lärmiljö; Utvecklingsarbete; Undersökande tillvägagångssätt

Bakgrund

Att leda utvecklingsarbete som leder till förbättring av undervisningen och elevernas resultat i en pressad vardag är ett utmanande uppdrag för en skolledare. Många välmenade och ambitiösa förbättringsinitiativ innebär mycket förändring men inte tillräckligt mycket förbättring (Robinson, 2019). Enligt Robinson för att åstadkomma en verklig förbättring krävs att skolledaren undersöker och analyserar för att förstå de övertygelser, värderingar, handlingar och materiella förutsättningar som upprätthåller existerande arbetssätt/situationer. Denna insikt är grunden till det effektiva undersökande tillvägagångssättet som användes i detta arbete. Nedan följer en kortfattad beskrivning av verksamhetsutmaningarna som var grunden till att utvecklingsarbetet initierades. Roslättsskolan är en F-3 skola med cirka 200 elever. Skolan hade under de senaste 5 åren haft 4 rektorer. Tidigare undersökningar över arbetssituationen visade att personalen upplevde kaos och oordning i skolan. Medarbetarna uttryckte att det saknades stabilitet och gemensamma riktlinjer, mötesstruktur och förhållningsregler. I skolan var den fysiska lärmiljön eftersatt och elevresultaten var låga. Pedagogerna upplevde att det var otydliga roller mellan de olika yrkesgrupperna på skolan. Personalen kände att de hade kört fast och visste inte hur de skulle bemöta elever i svårigheter. Valsö & Malmgren (2019) betonar vikten av en välfungerande miljö med genomtänkt utformning som kan leda till bättre förutsättningar för lärande och bli hälsofrämjande, arbetsbesparande, prestationshöjande samt skapa trygghet för både lärare och elever. Ett utvecklingsarbete påbörjades för att förbättra situationen.

Syfte

Syftet med utvecklingsarbetet var att identifiera vad vi behövde förbättra i verksamheten för att skapa en trygg skolmiljö för både elever och personal.

Tillvägagångssätt

Som arbetssätt för utvecklingsarbetet valdes modellen som forskaren Vivianne Robinson (2019) beskriver i boken "Förbättring i en förändringstrött skola". För att ett utvecklingsarbete ska leda till förbättring menar Robinson att arbetet ska genomgå fyra faser. Det första är att enas om problemet som skall lösas. Därefter undersöks vad har gjorts/inte gjorts, varför och resultatet av arbetet. I den tredje fasen utvärderas och skapas en gemensam förståelse om problemet. Till sist utarbetas och genomförs det nya beslutet. En grupp bestående av ledningsgrupp, specialpedagoger och rektor, totalt 6 personer skapades. Ett analysarbete påbörjades för att identifiera vilka behov som fanns. Gruppen analyserade data från olika enkäter och utvärderingar som redan var genomförda samt

gjorde observationer i skolans olika miljöer. Samtal/intervjuer genomfördes med elever, personal och vårdnadshavare, för att skapa en bild över vilka insatser som behövde göras och hur de skulle prioriteras. Analysarbetet var en viktig process innan några insatser påbörjades. Under analysarbetet arbetade gruppen tillsammans med att gå igenom litteratur för att kunna göra rätt prioriteringar.Handledning gavs av Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM). För att tydliggöra arbetet för medarbetarna skapades en mall för dokumentation, uppföljning och utvärdering.

Resultat/Delresultat/Diskussion

Behov som identifierades under arbetets gång var följande:

- på ett bättre sätt stimulera lärandet i klassrummet och utveckla det lustfyllda lärandet.
- pedagogerna behöver kunskap, utbildning och handledning för att kunna bemöta elever i svårigheter.
- vi behöver skapa förtroendefulla och positiva relationer mellan elever, vårdnadshavare och pedagoger på skolan.

Viktig att påpeka är att under de första två faserna av processen var skapandet av en kultur för konstruktiva samtal av stor betydelse. I sådana samtal positionerar skolledaren sig själv som en del av problemet. Genom att ställa direkta och respektfulla frågor, använda försiktigt och nyanserat språk samt visa empati uppmuntrades framförandet av alternativa synpunkter från personal, elever och vårdnadshavare.

Efter behovsidentifiering, genom gemensamma undersökningar och upprepade kritiska utvärderingar (fas 3) skapades en gemensam förståelse bland all personal på skolan för att lösa problemet. En framgångsfaktor under den tredje fasen var att vara tydlig med utvärderingskriterierna och inte vara dömande. På det sättet kunde båda parter ta del av varandras tankar. Till sist (fas 4) beslutades om adekvata insatser/åtgärder såsom handledning och utbildning av personal.

Idag har vi skapat en samsyn på skolan som i sin tur leder till en trygghet för alla pedagogerna. Genom struktur i organisationen och tydliga ramar för beslut och dokumentation har vi skapat en grund för alla i det vardagliga arbetet. Detta genomsyrar hela verksamheten på skolan. Genom att arbeta främjande gällande den fysiska lärmiljön ser vi att eleverna har getts bättre förutsättningar för att klara av skolarbetet.

Diskussionsfråga

Vilket tillvägagångssätt använder ni för att åstadkomma en förbättring i er skola?

Referenser

Vivianne Robinson (2019) *Förbättring i en förändringstrött skola*. Lund: Studentlitteratur
Malin Valsö, Frida Malmgren (2019) *Fysisk lärmiljö*. Lund: Studentlitteratur